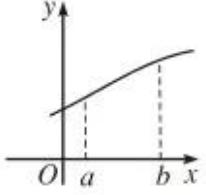
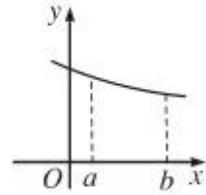

E - GỢI Ý ÔN TẬP CHƯƠNG II

I. NHỮNG KIẾN THỨC CẦN NHỚ

Hàm số

Tính chất của hàm số	Thể hiện qua đồ thị
$y_0 = f(x_0)$ (với x_0 thuộc tập xác định $\mathcal{D}$).	Điểm $(x_0 ; f(x_0))$ thuộc đồ thị của hàm số.
Hàm số đồng biến trên khoảng $(a ; b)$: $\forall x_1, x_2 \in (a ; b), x_1 < x_2$ $\Rightarrow f(x_1) < f(x_2)$.	Đồ thị đi lên trên khoảng $(a ; b)$.
Hàm số nghịch biến trên khoảng $(a ; b)$: $\forall x_1, x_2 \in (a ; b), x_1 < x_2$ $\Rightarrow f(x_1) > f(x_2)$.	Đồ thị đi xuống trên khoảng $(a ; b)$.

Hàm số không đổi trên khoảng $(a ; b)$: $y = m$ (m là hằng số).	Đồ thị là một phần của đường thẳng song song (hoặc trùng) với Ox .	
f là hàm số chẵn: $\forall x \in \mathcal{D}, -x \in \mathcal{D}$ và $f(-x) = f(x)$.	Đồ thị có trục đối xứng là trục tung Oy .	
f là hàm số lẻ: $\forall x \in \mathcal{D}, -x \in \mathcal{D}$ và $f(-x) = -f(x)$.	Đồ thị có tâm đối xứng là gốc toạ độ O .	

Ghi chú : Trên đây ta đã dùng cách viết gọn là " $\forall x_1, x_2 \in (a, b)$ " ; chính xác hơn, điều này phải được viết là " $\forall x_1 \in (a ; b), \forall x_2 \in (a ; b)$ ".

Phép tịnh tiến đồ thị

Cho các số dương p, q và hàm số $y = f(x)$ có đồ thị (G) .

– Tịnh tiến (G) một khoảng bằng q đơn vị lên trên, ta được đồ thị hàm số

$$y = f(x) + q.$$

– Tịnh tiến (G) một khoảng bằng q đơn vị xuống dưới, ta được đồ thị hàm số

$$y = f(x) - q.$$

– Tịnh tiến (G) một khoảng bằng p đơn vị sang trái, ta được đồ thị hàm số

$$y = f(x + p).$$

– Tịnh tiến (G) một khoảng bằng p đơn vị sang phải, ta được đồ thị hàm số

$$y = f(x - p).$$

Hàm số bậc nhất

1. Khảo sát sự biến thiên

Hàm số cho bởi biểu thức $y = ax + b$ ($a \neq 0$). Tập xác định : $\mathbb{R}$.

Bảng biến thiên :

$y = ax + b (a > 0)$		
x	$-\infty$	$+\infty$
y	$-\infty$	

$y = ax + b (a < 0)$		
x	$-\infty$	$+\infty$
y	$+\infty$	

2. Đồ thị

Đồ thị của hàm số $y = ax + b$ là đường thẳng có hệ số góc bằng a , cắt Ox tại $\left(-\frac{b}{a}; 0\right)$ và cắt Oy tại $(0; b)$.

Nếu (d_1) và (d_2) là hai đường thẳng phân biệt có hệ số góc là a_1 và a_2 thì :

$$(d_1) \parallel (d_2) \Leftrightarrow a_1 = a_2.$$

$$(d_1) \text{ cắt } (d_2) \Leftrightarrow a_1 \neq a_2.$$

Hàm số bậc hai

1. Khảo sát sự biến thiên

Hàm số cho bởi biểu thức $y = ax^2 + bx + c$ ($a \neq 0$). Tập xác định : $\mathbb{R}$.

Bảng biến thiên :

$y = ax^2 + bx + c (a > 0)$			
x	$-\infty$	$-\frac{b}{2a}$	$+\infty$
y	$+\infty$		

$y = ax^2 + bx + c (a < 0)$			
x	$-\infty$	$-\frac{b}{2a}$	$+\infty$
y	$-\infty$		

2. Đồ thị

Đồ thị hàm số $y = ax^2 + bx + c$ ($a \neq 0$) là parabol có đỉnh tại điểm $\left(-\frac{b}{2a}; -\frac{\Delta}{4a}\right)$, có trục đối xứng là đường thẳng $x = -\frac{b}{2a}$, bề lõm quay lên khi $a > 0$ và quay xuống khi $a < 0$.

II. GỢI Ý TRẢ LỜI CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP ÔN TẬP CHƯƠNG II

- 39.** a) Chọn (B) : Nghịch biến.
 b) Chọn (A) : Đồng biến.
 c) Chọn (C) : Cả hai kết luận (A) và (B) đều sai.
- 40.** a) $b = 0, a \neq 0$ tuỳ ý ;   b) $b = 0, a \neq 0$ tuỳ ý, c tuỳ ý.
- 41.** a) Parabol hướng bê lõm xuống dưới nên $a < 0$, cắt phần dương của trục tung nên $c > 0$, có trục đối xứng là đường thẳng $x = -\frac{b}{2a} < 0$ (mà $a < 0$) nên $b < 0$.
 b) Parabol hướng bê lõm lên trên nên $a > 0$, cắt phần dương của trục tung nên $c > 0$, trục đối xứng là đường thẳng $x = -\frac{b}{2a} > 0$ (mà $a > 0$) nên $b < 0$.
 c) Parabol hướng bê lõm lên trên nên $a > 0$, đi qua gốc O nên $c = 0$, có trục đối xứng là đường thẳng $x = -\frac{b}{2a} < 0$ (mà $a > 0$) nên $b > 0$.
 d) Parabol hướng bê lõm xuống dưới nên $a < 0$, cắt phần âm của trục tung nên $c < 0$, có trục đối xứng là đường thẳng $x = -\frac{b}{2a} > 0$ (mà $a < 0$) nên $b > 0$.

- 42.** a) Giao điểm $(0 ; -1)$ và $(3 ; 2)$.
 b) Giao điểm $(-1 ; 4)$ và $(-2 ; 5)$.
 c) Giao điểm $(3 - \sqrt{5} ; 1 - 2\sqrt{5})$ và $(3 + \sqrt{5} ; 1 + 2\sqrt{5})$.

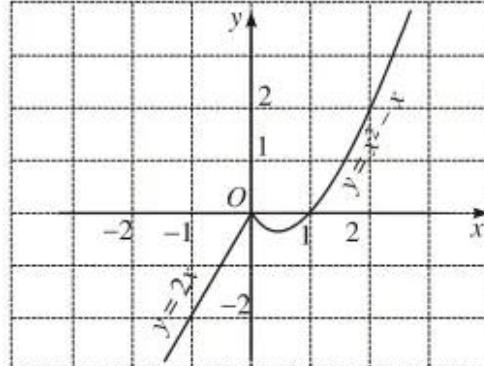
43. Đặt $f(x) = ax^2 + bx + c$, ta có $f(1) = a + b + c = 1$; $f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{1}{4}a + \frac{1}{2}b + c = \frac{3}{4}$.

Mặt khác, vì hàm số đạt giá trị nhỏ nhất

tại $x = \frac{1}{2}$ nên $-\frac{b}{2a} = \frac{1}{2}$, hay $b = -a$. Từ đó suy ra $a = 1$, $b = -1$, $c = 1$. Ta có hàm số $y = x^2 - x + 1$. Giáo viên tự vẽ hình và lập bảng biến thiên.

- 44.** a) $y = \left| \frac{3}{2}x - 2 \right|$ (giáo viên tự vẽ hình).
 b) $y = \begin{cases} 2x & \text{nếu } x < 0 \\ x^2 - x & \text{nếu } x \geq 0. \end{cases}$

Đồ thị : xem hình 2.10.

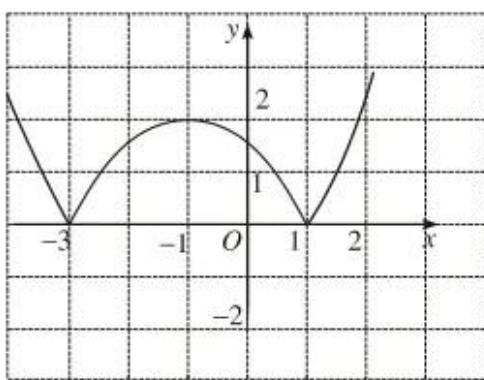

Hình 2.10

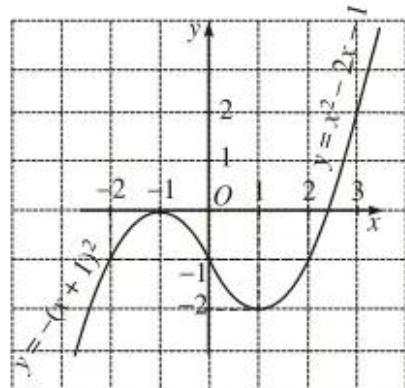
c) $y = \left| \frac{1}{2}x^2 + x - \frac{3}{2} \right|$. Đồ thị : xem hình 2.11.

d) $y = |x|x - 2x - 1 = \begin{cases} x^2 - 2x - 1 & \text{nếu } x \geq 0 \\ -(x+1)^2 & \text{nếu } x < 0. \end{cases}$

Đồ thị : xem hình 2.12.

Hình 2.11

Hình 2.12

45. Nếu $0 \leq x < 2$ thì hiển nhiên $S(x) = 3x$.

Nếu $2 \leq x < 6$ thì $S(x) = 6 + 5(x - 2) = 5x - 4$.

Nếu $6 \leq x \leq 9$ thì $S(x) = 26 + 7(x - 6) = 7x - 16$.

Vậy $S(x) = \begin{cases} 3x & \text{nếu } 0 \leq x < 2 \\ 5x - 4 & \text{nếu } 2 \leq x < 6 \\ 7x - 16 & \text{nếu } 6 \leq x \leq 9. \end{cases}$

46. Bài toán tàu vũ trụ

a) Ta cần tìm hàm số dạng $f(x) = ax^2 + bx + c$ thoả mãn :

$$f(0) = c = -7; f(10) = 100a + 10b - 7 = -4; f(20) = 400a + 20b - 7 = 5.$$

Từ đó suy ra $a = 0,03$ và $b = 0$. Vậy hàm số cần tìm là $y = 0,03x^2 - 7$.

b) Theo điều kiện, khi $x = 100$ thì $y = 294 \pm 1,5$, tức là $294 - 1,5 < y < 294 + 1,5$ hay $y \in (292,5; 295,5)$. Ta thấy $f(100) = 293$ thoả mãn điều kiện đó.

III. GỢI Ý ĐỀ KIỂM TRA CHƯƠNG II

(Thời gian làm bài cho mỗi đề là 45 phút).

ĐỀ SỐ 1

Câu 1. (2 điểm) Vẽ đồ thị của hàm số sau rồi lập bảng biến thiên của nó :

$$y = -2|x + 2|.$$

Câu 2. (3 điểm) Cho một parabol (P) và một đường thẳng (d) song song với trục hoành. Một trong hai giao điểm của (d) và (P) là $M(-2 ; 3)$. Tìm toạ độ giao điểm thứ hai của (d) và (P), biết rằng đỉnh của parabol (P) có hoành độ bằng 1.

Câu 3. (5 điểm) Cho hàm số $y = 0,5x^2 + mx + 2,5$.

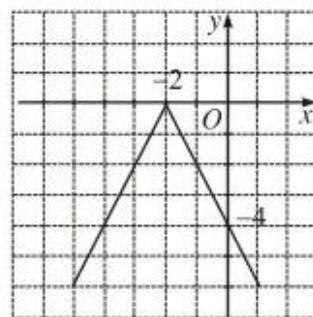
- a) Tìm m sao cho đồ thị của hàm số nói trên là parabol nhận đường thẳng $x = -3$ làm trục đối xứng.
- b) Với giá trị tìm được của m , hãy khảo sát sự biến thiên, lập bảng biến thiên và vẽ đồ thị của hàm số. Tìm giá trị nhỏ nhất của hàm số đó.
- c) Đường thẳng $y = 2,5$ cắt parabol vừa vẽ tại hai điểm. Tính khoảng cách giữa hai điểm ấy.

Đáp án

Câu 1. Đồ thị (h.2.13).

Bảng biến thiên :

x	$-\infty$	-2	$+\infty$
$y = -2 x + 2 $	$-\infty$	0	$-\infty$

Hình 2.13

Câu 2. Gọi $N(x ; y)$ là giao điểm thứ hai của đường thẳng (d) và parabol (P), ta cần tính x và y .

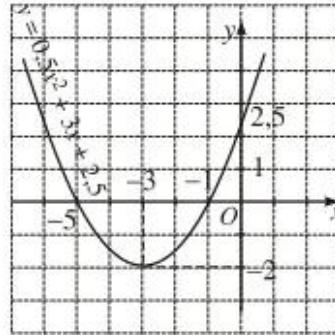
- N thuộc đường thẳng (d) (song song với Ox và đi qua $M(-2 ; 3)$). Do đó, tung độ của N là 3, tức là N có toạ độ $(x ; 3)$.
- Vì đỉnh của parabol (P) có hoành độ bằng 1 nên parabol có trục đối xứng là đường thẳng $x = 1$.

– Do tính đối xứng của parabol, $N(x ; 3)$ và $M(-2 ; 3)$ đối xứng với nhau qua đường thẳng $x = 1$. Từ đó suy ra

$$\frac{-2 + x}{2} = 1 \Leftrightarrow x = 4.$$

Kết luận : Toạ độ của N là $(4 ; 3)$.

Câu 3. a) Parabol $y = 0,5x^2 + mx + 2,5$ có trục đối xứng là đường thẳng $x = -m$. Do đó, để trục đối xứng ấy là đường thẳng $x = -3$, ta phải có $-m = -3$, tức là $m = 3$.

Hình 2.14

b) Khi đó, ta có hàm số $y = 0,5x^2 + 3x + 2,5$. Đồ thị như hình 2.14.

Suy ra :

– Hàm số nghịch biến trên khoảng $(-\infty ; -3)$ và đồng biến trên khoảng $(-3 ; +\infty)$.

– Bảng biến thiên :

x	$-\infty$	-3	$+\infty$
$y = 0,5x^2 + 3x + 2,5$	$+\infty$	-2	$+\infty$

Giá trị nhỏ nhất của hàm số là -2 tại $x = -3$.

c) Hoành độ các giao điểm của parabol với đường thẳng $y = 2,5$ là các nghiệm của phương trình $0,5x^2 + 3x + 2,5 = 2,5$ hay $0,5x^2 + 3x = 0$. Phương trình này có hai nghiệm là $x_1 = 0$ và $x_2 = -6$. Do hai giao điểm nằm trên đường thẳng song song với trục hoành nên khoảng cách giữa hai giao điểm là $|x_1 - x_2| = 6$.

ĐỀ SỐ 2

Câu 1. (3 điểm) Vẽ đồ thị của hàm số sau rồi lập bảng biến thiên của nó :

$$y = |x^2 - 2x - 3|.$$

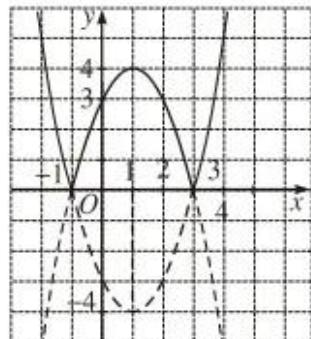
Câu 2. (2 điểm) Xác định hàm số $y = f(x)$, biết rằng đồ thị của nó là một đường thẳng song song với đường thẳng $y = -\sqrt{3}x$ và cắt trục tung tại điểm A có tung độ bằng 2.

Câu 3. (5 điểm) Biết rằng hàm số bậc hai $y = f(x)$, trong đó $f(x) = x^2 + px + q$ có đồ thị là parabol (P) với đỉnh là điểm $I(2 ; -3)$.

a) Cần phải tịnh tiến parabol $y = x^2$ thế nào để có parabol (P) .

b) Xác định hàm số $y = f(x)$ rồi khảo sát sự biến thiên và vẽ đồ thị của nó.

c) Nếu tịnh tiến parabol (P) sang phải 1 đơn vị thì ta được đồ thị của hàm số nào ?

Hình 2.15

Câu 1. – Đồ thị như hình 2.15.

– Bảng biến thiên :

x	$-\infty$	-1	1	3	$+\infty$
$y = x^2 - 2x - 3 $	$+\infty$	0	4	0	$+\infty$

Câu 2. Vì hàm số có đồ thị là một đường thẳng (d) nên hàm số đó có dạng $y = ax + b$. Ta cần tính a và b .

– Vì (d) song song với đường thẳng $y = -\sqrt{3}x$ nên $a = -\sqrt{3}$.

– Vì (d) cắt trục tung tại $A(0 ; 2)$ nên $b = 2$.

Vậy hàm số cần tìm là $y = -\sqrt{3}x + 2$.

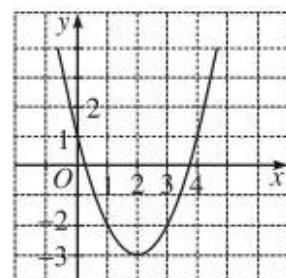
Câu 3. a) Parabol (P) có được là do tịnh tiến parabol (P_1) : $y = x^2$. Khi tịnh tiến, đỉnh $(0 ; 0)$ của (P_1) sẽ dịch chuyển đến vị trí đỉnh của (P) , tức là điểm $I(2 ; -3)$. Do đó, ta phải tịnh tiến parabol (P_1) sang phải 2 đơn vị rồi xuống dưới 3 đơn vị.

b) Từ câu a), ta suy ra (P) là đồ thị của hàm số $y = (x - 2)^2 - 3$ hay $y = x^2 - 4x + 1$. Đồ thị như hình 2.16.

Sự biến thiên : Hàm số nghịch biến trên khoảng $(-\infty ; 2)$ và đồng biến trên khoảng $(2 ; +\infty)$.

c) Đặt $f(x) = x^2 - 4x + 1$, đồ thị của nó là parabol (P) . Nếu tịnh tiến (P) sang phải 1 đơn vị thì ta được đồ thị của hàm số

$$f(x - 1) = (x - 1)^2 - 4(x - 1) + 1 = x^2 - 6x + 6.$$

Hình 2.16